

GENERALE REGELING VOOR DE KLACHTENCOMMISSIE SEKSUEEL MISBRUIK IN KERKELIJKE RELATIES

Ingevolge artikel F80 KO

PREAMBULE

Als kerken geloven wij dat ieder zich in de gemeente van Christus veilig moet kunnen weten. Dit geldt vóór alles voor hen die zich in een kwetsbare positie bevinden of die op enigerlei wijze in het leven beschadigd zijn.

Het is voor ons als kerken een ereplicht deze veiligheid te waarborgen en te beschermen.

Wij veroordelen daarom iedere vorm van machtsmisbruik in de gemeente en in het bijzonder iedere vorm van seksueel misbruik.

Tegelijk vinden wij dat kerkelijke functionarissen in het pastorale en diaconale werk waartoe ze geroepen zijn zowel distantie hebben te betrachten alsook nabijheid hebben te betonen.

Daarom houdt de reeds genoemde veiligheid voor ons ook in dat kerkelijke functionarissen hun taak met vrijmoedigheid moeten kunnen blijven uitoefenen.

Om die vrijmoedigheid en veiligheid te beschermen mag van kerkelijke functionarissen worden verwacht dat ze uitgaan van morele richtlijnen vervat in een gedragscode die openbaar gemaakt is.

Kerkenraden zullen met het oog op diezelfde veiligheid en vrijmoedigheid hun eigen werkwijze zorgvuldig bewaken, zodat kerkelijke functionarissen niet onnodig in risicovolle situaties geplaatst worden.

Zo willen we recht doen, trouw betrachten en nederig de weg gaan van onze God (Micha 6:8).

ALGEMEEN

Artikel 1 **Begrippenomschrijving**

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *seksueel misbruik*: één of meerdere uitingen, verbaal of non-verbaal, opzettelijk dan wel onopzettelijk, gewenst dan wel ongewenst, in de vorm van seksuele handelingen en/of seksueel getinte toespelingen of uitnodigingen tot seksueel contact, dan wel het op één van voornoemde wijzen ingaan op uitnodigingen tot seksueel contact en/of bedoelde toespelingen, al dan niet onder druk van geheimhouding, gedaan door een kerkelijk functionaris ten opzichte van iemand binnen of buiten de gemeente, in een ambtelijke of anderszins op bevoegdheid en vertrouwen gebaseerde relatie, waardoor vertrouwen geschonden en de grens van persoonlijke integriteit overschreden wordt, en welke derhalve op gespannen voet staan met datgene wat ons in Gods Woord wordt voorgehouden ten aanzien van de omgang met de naaste;
- b. *kerkelijk functionaris*: een man of vrouw die uit hoofde van een kerkelijk ambt, of uit hoofde van een aanstelling door een kerkelijke vergadering in een niet-ambtelijke kerkelijke functie, of uit hoofde van een aanstelling in een bijzondere functie voor groepen van gemeenteleden, binnen een gemeente een positie bekleedt die wordt gekenmerkt door het genieten van vertrouwen en het dragen van verantwoordelijkheid, en die vanuit die positie relaties kan aangaan en onderhouden met gemeenteleden en anderen;
- c. *klager*: klager kan zijn hij/zij die lid is (geweest) van één van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, Christelijke Gereformeerde Kerken of Nederlands Gereformeerde Kerken, alsmede hij/zij die geen lid is (geweest) van die kerken indien hij/zij een functioneel contact heeft (gehad) met de aangeklaagde. Ten behoeve van een minderjarige, een onder curatele, een onder bewind gestelde of een gementoreerde kan diens wettelijke vertegenwoordiger als klager optreden;
- d. *aangeklaagde*: aangeklaagde kan zijn hij/zij die kerkelijk functionaris is (geweest) in één van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, Christelijke Gereformeerde Kerken of Nederlands Gereformeerde Kerken en voor zover niet meer werkzaam als kerkelijk functionaris, tevens lid is van één van die kerken;

- e. *klachtencommissie*: de ingevolge de binnen het betreffende kerkverband geldende besluiten aangestelde commissie, belast met onderzoek en beoordeling van seksueel misbruik in kerkelijke relaties;
- f. *beroepscommissie*: de ingevolge de binnen het betreffende kerkverband geldende besluiten aangestelde commissie, belast met onderzoek en beoordeling van seksueel misbruik in kerkelijke relaties in geval van beroep tegen een beslissing van de klachtencommissie;
- g. *klacht*: een door een klager ingediend schriftelijk stuk (op papier of digitaal met handtekening) waarin geklaagd wordt over seksueel misbruik door een kerkelijk functionaris;
- h. *meldpunt*: een centraal punt, waar deskundige medewerkers ter zake van seksueel misbruik en klachtenprocedure informatie en advies kunnen geven. Deze medewerkers kunnen zo nodig verwijzen naar de klachtencommissie en een intensievere vorm van hulpverlening. Tevens kunnen zij als vertrouwenspersoon een klager of aangeklaagde begeleiden tijdens en na de procedure van de klachtencommissie;
- i. *vertrouwenspersoon*: degene die op verzoek van een klager of aangeklaagde diens belangen mede behartigt, dan wel als diens vertegenwoordiger of gemachtigde optreedt. Dit kan een medewerker van het Meldpunt zijn;
- j. *de kerkenraad*: de raad aan wie de klachtencommissie haar bevindingen in de vorm van een advies rapporteert.

Artikel 2 **Doelstelling**

De mogelijkheid scheppen klachten over seksueel misbruik in te dienen. Tevens dient deze klachtenregeling om te voorzien in de bescherming van de belangen van klager en aangeklaagde tijdens het onderzoek en de afhandeling van een klacht.

Artikel 3 **Bekendmaking van de klachtenregeling**

Op het bestaan van de klachtenregeling wordt jaarlijks in de plaatselijke kerkelijke gemeentemediagewezen. Een afschrift van de klachtenregeling is te allen tijde bij de scribe te verkrijgen alsmede te downloaden van de internetwebsite www.meldpuntmisbruik.nl en de websites van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt, Christelijke Gereformeerde Kerken of Nederlands Gereformeerde Kerken.

KLACHTENCOMMISSIE

Artikel 4 **Samenstelling klachtencommissie**

1. De klachtencommissie dient zodanig te zijn samengesteld dat een deskundige, onpartijdige en onafhankelijke behandeling van klachten zoveel mogelijk gewaarborgd is.
2. De klachtencommissie, bestaat minimaal uit drie en maximaal uit vijf leden. De juridische, gedragswetenschappelijke, pastorale en zo mogelijk de kerkrechtelijke deskundigheid dienen in de klachtencommissie vertegenwoordigd te zijn. In de samenstelling van de klachtencommissie wordt gestreefd naar een evenredige verdeling van mannen en vrouwen, maar in geval van een oneven aantal verdient het de voorkeur meer vrouwen dan mannen te hebben.
3. De leden van de commissie worden benoemd door deputaten Seksueel Misbruik in Kerkelijke Relaties resp. de Commissie Meldpunt Seksueel Misbruik. Benoeming van de commissieleden geldt voor drie jaar. Herbenoeming is maximaal viermaal mogelijk. De zittingsduur van een lid, dat is benoemd op een tussentijds opengevallen plaats, is gelijk aan de duur van de resterende zittingsperiode van het lid in wiens plaats de benoeming plaatsvindt. Deputaten respectievelijk de Commissie Meldpunt Seksueel Misbruik kan een benoeming om dringende redenen tussentijds beëindigen.

Artikel 5 **Bevoegdheid en taak klachtencommissie**

1. De klachtencommissie is bevoegd kennis te nemen van een klacht indien klager en aangeklaagde voldoen aan de begrippenomschrijvingen in artikel 1.
2. De klachtencommissie heeft tot taak:
  - bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op ontvankelijkheid (vereisten zie artikel 8);

- bij haar binnengekomen klachten te beoordelen op gegrondheid;
  - de kerkenraad van haar oordeel op de hoogte te stellen en met advies ter zake te dienen.
3. De klachtencommissie kan zich laten bijstaan door externe adviseurs, zo nodig uit andere kerkgenootschappen.
  4. De klachtencommissie is bevoegd klager en aangeklaagde op te roepen om te worden gehoord.
  5. De klachtencommissie is bevoegd getuigen of andere deskundigen op te roepen om te worden gehoord.

Artikel 6 **Geheimhouding**

De leden van de klachtencommissie en eventuele geraadpleegde deskundigen zijn verplicht geheimhouding te betrachten ten aanzien van alles wat zij in het kader van een klachtbehandeling te weten zijn gekomen en waarvan zij de vertrouwelijkheid hebben moeten begrijpen.

Artikel 7 **Faciliteiten**

1. De kosten gemaakt voor bevordering van de deskundigheid van de leden van klachtencommissie komen ten laste van de gezamenlijke kerken waarvan de klachtencommissie deel uitmaakt.
2. De kosten voor de behandeling van klachten komen voor rekening van de gezamenlijke kerken waarvan de gemeente waar de situatie van de klacht zich heeft voorgedaan deel uitmaakt.

PROCEDURE

Artikel 8 **Ontvankelijkheid van de klacht**

1. Een klacht dient zo spoedig mogelijk te worden ingediend.
2. Een klacht wordt schriftelijk ingediend bij de klachtencommissie.
3. Een klacht bevat naast de naam van de klager(s) en een dagtekening, ten minste:
  - a. een omschrijving van de uiting die aangegeven wordt als het seksueel misbruik;
  - b. het tijdstip of de periode waarop deze betrekking heeft;
  - c. de identiteit en het adres van de aangeklaagde(n) en
  - d. een overzicht van door de klager(s) ondernomen stappen en eventueel daarop betrekking hebbende stukken, voor zover deze hebben plaatsgevonden c.q. aanwezig zijn.Indien een klacht niet aan al deze vereisten voldoet, wordt de klager in de gelegenheid gesteld alsnog de ontbrekende gegevens aan te vullen.

Artikel 9 **Intrekken**

Klager kan de ingediende klacht intrekken, tenzij het onderzoek is afgesloten (met de laatste verkrijging van informatie/hoorzitting) en de zaak op uitspraak wacht.

Artikel 10 **Procedure klachtbehandeling**

1. De klachtencommissie bevestigt klager binnen een week schriftelijk de ontvangst van de klacht, informeert de klager over de werkwijze van de commissie en wijst voor zover nog nodig op de mogelijkheid een vertrouwenspersoon in te schakelen.
2. De klachtencommissie onderzoekt of de klager ontvankelijk is in zijn klacht. Zij informeert de klager daarover uiterlijk binnen twee weken na ontvangst van de klacht. Indien klager niet ontvankelijk wordt verklaard, dient de klachtencommissie dit te motiveren.
3. Indien de klager ontvankelijk wordt verklaard in de klacht, wordt de klacht zo spoedig mogelijk, uiterlijk binnen vier weken na ontvangst van de klacht, aan de aangeklaagde toegezonden. De klachtencommissie informeert hem over de werkwijze van de commissie en de mogelijkheid een vertrouwenspersoon van het Meldpunt in te schakelen. Tevens stelt de klachtencommissie de aangeklaagde in de gelegenheid binnen vier weken een verweerschrift in te dienen.
4. Indien de klager ontvankelijk wordt verklaard, wordt de betrokken kerkenraad, binnen een week na de beslissing omtrent de ontvankelijkheid, vertrouwelijk geïnformeerd over het feit dat er een klacht

is ingediend over één - met name te noemen - van de in zijn gemeente werkzame kerkelijk functionarissen.

5. Indien de klacht is ingediend door een minderjarige zonder medeweten (van één) van de ouders zal de klachtencommissie met de betreffende minderjarige overleggen om alsnog (één van) de ouders van de indiening van de klacht op de hoogte te stellen. De klachtencommissie zal geen contacten met de ouders onderhouden zonder de uitdrukkelijke toestemming van de minderjarige.
6. Van bovenvermelde termijnen kan door de klachtencommissie op verzoek van partijen en/of in het belang van het onderzoek worden afgeweken.
7. Indien klager niet ontvankelijk wordt verklaard kan klager in beroep gaan bij de beroepscommissie voor seksueel misbruik binnen kerkelijke relaties. Het beroepschrift dient binnen twee weken na verzending van de uitspraak door de beroepscommissie te zijn ontvangen.

Artikel 11 **Beoordelingsgrond**

1. De klachtencommissie beoordeelt de klachten op basis van redelijke aannemelijkheid. In zoverre seksueel misbruik in redelijkheid aannemelijk kan worden geacht, wordt de klacht gegrond verklaard.
2. Behalve directe getuigen of bewijsmateriaal kunnen hierbij onder meer in beschouwing genomen worden:
  - consistentie in de afgelegde verklaringen;
  - de auditu verklaringen;
  - verklaringen van (getuige-)deskundigen;
  - stukken die over de direct betrokken personen gaan.

Artikel 12 **Hoorzittingen**

1. De klachtencommissie bepaalt binnen vier weken na ontvangst van de klacht de datum en de plaats(en) waar klager en aangeklaagde door de klachtencommissie zullen worden gehoord. De hoorzittingen vinden in beginsel plaats binnen acht weken na de beslissing omtrent de ontvankelijkheid.
2. De klachtencommissie zendt klager en aangeklaagde minstens tien dagen (inclusief zon- en feestdagen) voor de hoorzitting een oproep.
3. Wraking:
  - a. klager en aangeklaagde kunnen een of meer leden van de klachtencommissie wraken op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de klachtencommissie schade zou kunnen lijden;
  - b. het verzoek dient schriftelijk (tijdens de hoorzitting: eventueel mondeling) en gemotiveerd bij de klachtencommissie te worden ingediend. Het verzoek dient zo spoedig mogelijk nadat de feiten en omstandigheden bekend zijn geworden te worden gedaan. Nadat het onderzoek is afgesloten (met de laatste verkrijging van informatie/hoorzitting) en de zaak op uitspraak wacht, kan geen verzoek tot wraking meer worden ingediend;
  - c. berust(en) het betreffende lid/de betreffende leden in de wraking, dan wordt/worden het lid/de leden vervangen en wordt een nieuwe zitting bepaald. Berust/berusten het lid/de leden niet in de wraking, dan wordt het wrakingsverzoek behandeld door een speciaal daarvoor samen te stellen wrakingscommissie van drie leden uit de deskundigheidspoule, die hiertoe worden gevraagd door de centrale voorzitter van de poule;
  - d. er is geen beroep mogelijk tegen beslissing van de wrakingscommissie.
4. Tot zeven dagen (inclusief zon- en feestdagen) voor de hoorzitting kunnen partijen nadere stukken indienen. De secretaris zendt deze door aan de andere partij.
5. De hoorzittingen zijn besloten.
6. Klager en aangeklaagde worden eerst buiten elkaars aanwezigheid gehoord en zo mogelijk - indien de situatie dat toelaat - daarna in elkaars aanwezigheid. Klager wordt als eerste gehoord.
7. Van ieder hoorgesprek wordt een - zakelijk - verslag gemaakt, ondertekend door voorzitter en secretaris van de klachtencommissie. Het verslag wordt zowel de klager als de aangeklaagde toegezonden. Indien klager en aangeklaagde buiten elkaars aanwezigheid zijn gehoord worden zij in de gelegenheid gesteld schriftelijk op de toegezonden verslaglegging te reageren. De klachtencommissie kan na verkregen toestemming ten behoeve van de verslaglegging gebruikmaken van opnameapparatuur. De inhoud van het verslag is voor verantwoording van de klachtencommissie.

Artikel 13 **Informatie door de klachtencommissie**

Klager en aangeklaagde worden gelijkkelijk geïnformeerd door de klachtencommissie.

Het dossier van de klachtencommissie, bevattende alle van buiten de commissie toegevoegde stukken, kan desgewenst door klager en aangeklaagde worden ingezien.

Artikel 14 **Beoordeling klacht en verdere afdoening**

1. De commissie doet zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk acht weken na de laatste hoorzitting uitspraak omtrent de gegrondheid van de klacht.
2. Acht de klachtencommissie de klacht ongegrond, dan deelt zij dit gemotiveerd schriftelijk mee aan de klager, de aangeklaagde en de kerkenraad.
3. Acht de klachtencommissie de klacht gegrond, dan deelt zij dit, onder overlegging van een samenvatting van het beroepschrift en de bevindingen tijdens het onderzoek, gemotiveerd schriftelijk mee, en - in geval van een advies voor afdoening - onder toevoeging van dat advies, aan de klager, de aangeklaagde en de kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort of, in voorkomende gevallen, de gemeente waar het misbruik zich heeft voorgedaan. Het oordeel van de klachtencommissie over de gegrondheid van de klacht is bindend voor de kerkenraad.¹
4. Indien de klachtencommissie behalve een uitspraak over de gegrondheid van de klacht tevens een advies uitbrengt met betrekking tot de verdere afdoening, zal zij zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de in Kerkorde/het Akkoord van Samenleven aangegeven tuchtmaatregelen.

Artikel 15 **Beroep**

Klager en aangeklaagde kunnen binnen twee weken na datum verzending van de uitspraak in beroep gaan bij de beroepscommissie voor seksueel misbruik binnen kerkelijke relaties. Het beroepschrift dient binnen twee weken na datum verzending te zijn ontvangen door de beroepscommissie.

Artikel 16 **Acute situaties**

In acute situaties dienen door de desbetreffende kerkenraad, in overleg met de klachtencommissie, vóór of hangende het onderzoek, zonedig voorlopige maatregelen getroffen te worden.

Artikel 17 **Beslissing kerkenraad**

De kerkenraad van de gemeente waartoe de aangeklaagde behoort, beslist niet eerder dan na het verlopen van de beroepstermijn en uiterlijk binnen vier weken na het aflopen van de beroepstermijn.

Artikel 18 **Archivering**

De op de klachten betrekking hebbende stukken zullen tot tien jaar na ontvangst van de klacht in het archief van de klachtencommissie bewaard worden.

Artikel 19 **Verantwoording**

De klachtencommissie legt driejaarlijks verantwoording af van haar werkzaamheden aan de Synode respectievelijk de Landelijke Vergadering.

Artikel 20 **Overgangsbepaling**

De klachtencommissie is bevoegd kennis te nemen van klachten over feiten(complexen) die vóór de inwerkingtreding van deze klachtenregeling hebben plaatsgevonden.

---

¹ In de Nederlands Gereformeerde Kerken heeft de uitspraak van de klachtencommissie kerkrechtelijk de status van advies.

Vastgesteld: Generale Synode van Ede 2014
Publicatiedatum: 24 maart 2016